

1BP302 - BANKOVNICTVÍ I

WWW.VSE.CZ

BANKING IN THE CLOUD

Zdroj: m.enternews.vn

Petr Teplý

Bankovní prostředí

Katedra bankovníctví a pojišťovnictví

Fakulta financí a účetnictví

VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

březen 2018 (63 slidů)

Zpracováno v rámci projektu OPVVV CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002342

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní

-
1. **Charakteristika bankovního prostředí**
 2. Kapitálová přiměřenost a BASEL
 3. Pojištění vkladů
 4. Bankovní registry
 5. Bankovní unie

1. Charakteristika bankovního prostředí

- prostředí, ve kterém operují banky,
- přísnější regulace:
 - ▣ problémy bank mohou ohrozit chod celé ekonomiky,
 - ▣ přes banky protéká velký objem peněz,
 - ▣ ochrana klientů bank.
- zákonné normy v České republice:
 - ▣ zákon o bankách,
 - ▣ zákon o ČNB,
 - ▣ zákon o stavebním spoření,
 - ▣ zákon o platebním styku,
 - ▣ zákon o účetnictví,
 - ▣ zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti.

- podzákoné normy upravující podnikání bank v ČR:
 - ▣ kapitálová přiměřenost,
 - ▣ opatření ČNB, kterým se stanoví pravidla pro posouzení pohledávek,
 - ▣ opatření ČNB k vnitřnímu řídicímu a kontrolnímu systému banky,
 - ▣ opatření, kterým se stanoví minimální požadavky na uveřejňování informací bankami.

1. Charakteristika bankovního prostředí
2. **Kapitálová přiměřenost a BASEL**
3. Pojištění vkladů
4. Bankovní registry
5. Bankovní unie

2 Kapitálová přiměřenost

□ *bankovní rizika:*

- úvěrové,
- tržní,
- strukturální,
- operační,
- kapitálové,
- právní.

□ *metody řízení rizik:*

- stanovení důvěryhodnosti partnerů,
- stanovení podmínek a limitů,
- monitorování plnění jednotlivých kontraktů a včasné přijímání nápravných opatření,
- monitorování trhu a včasné přijímání příslušných opatření,
- diverzifikace aktiv a pasiv podle druhů i podle subjektů,
- různé zajišťovací postupy.

Kapitálová přiměřenost

- jeden ze základních nástrojů bankovní regulace,
- *metodika propočtu* – stanoví se minimální výše kapitálu, kterou banka musí vzhledem k objemu, struktuře a rizikovosti svých obchodů udržovat, minimálně 8 % (tzv. *Cookova standarta*) – *BASEL I* (v ČR platila od roku 1997 do 2006)
- *BASEL I* – stanovení kapitálového požadavku k úvěrovému riziku a tržnímu riziku (aktiva rozdělena do 5 rizikových skupin),
 - ▣ došlo ke zlepšení stability bankovního sektoru

BASEL II

- Nová baseilejská kapitálová dohoda, (NBCA) – od r. 2006
 - ▣ dochází k zpřesnění způsobu stanovení kapitálových požadavků vzhledem k úvěrovému riziku bankovního portfolia, tržní riziko se počítá jako v BASEL I
 - ▣ nově se do rizik, která musí být kryta kapitálem, zahrnuje i operační riziko banky,
- výpočet:
$$kp = \frac{\text{kapitál}}{KP_{\acute{U}R} + KP_{TR} + KP_{OR}} \geq 0,08$$
- 3 pilíře (pro banky i pro regulátora bankovního dohledu):
 - ▣ pilíř 1 – minimální kapitálové požadavky banky,
 - ▣ pilíř 2 – proces dohledu,
 - ▣ pilíř 3 – tržní disciplína.

BASEL III

- zlepšit odolnost bank v krizových situacích prostřednictvím zpřísnění požadavků na kapitálovou přiměřenost a také na kvalitativní prvky řízení bank,
 - ▣ požadavek na vyšší kvalitu kapitálu,
 - ▣ zavedení kapitálových polštářů,
 - ▣ důraz na lepší pokrytí rizik,
 - ▣ definování minim. standardů pro řízení likvidity,
 - ▣ omezení pákového poměru,
 - ▣ zlepšení bankovního dohledu,
- nástroje součástí tzv. *makroomezřetní politiky*
- kapitálový požadavek se bude postupně navyšovat až na 10,5 % v roce 2019.

Vývoj kapitálové přiměřenosti v ČR

Rok	Kapitálová přiměřenost (v %)
31.12.2009	14,11
31.12.2010	15,52
31.12.2011	15,27
31.12.2012	16,42
31.12.2013	17,08
31.12.2014	16,98
31.12.2015	16,68

Pramen: Česká národní banka: Vybrané ukazatele podle skupin bank (k uvedenému datu). [online].

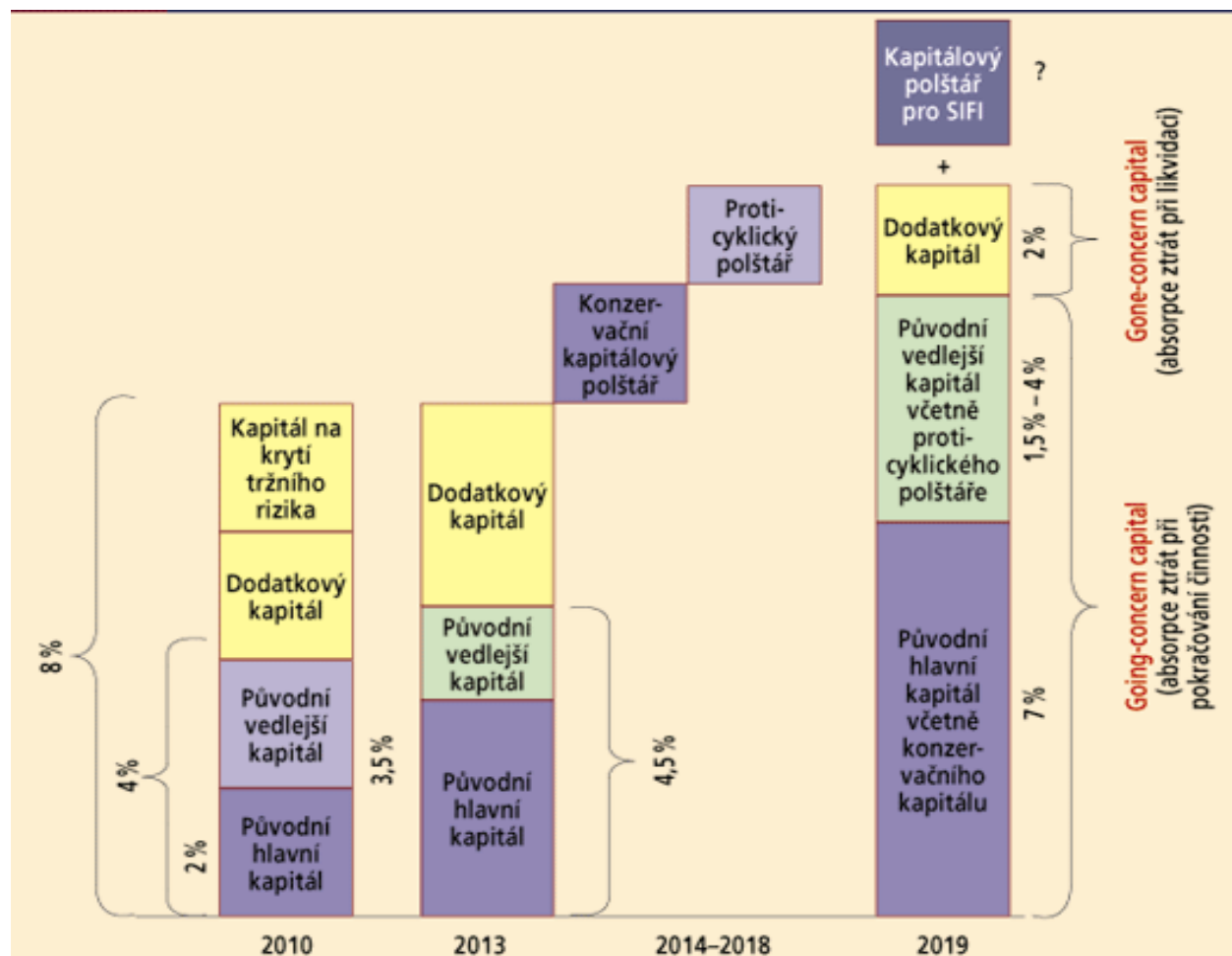
Basel II

Známe nové metody poskytování úvěrů
Umíme lépe ohodnotit rizikovost klienta
Víme, jak zlepšit bonitu Vaší firmy

**ČESKÁ
SPORITELNA**
Jsme Vám blíz.

Vývoj požadavků na strukturu a výši kapitálových zdrojů

ČNB zvýšila požadavek pro kapitálovou přiměřenost Komerční banky

14.4.2015 17:58

Autor: **Redakce**, Patria Online

To se mi líbí Sdílet 0 Tweet G+ Doporučit

Česká národní banka, jako orgán vykonávající dohled nad českým bankovním systémem, informovala [KB](#) o vyhodnocení Informace o systému vnitřně stanoveného kapitálu [KB](#) a souvisejícím dohledovém a hodnotícím procesu, který vedl ke stanovení nové výše kapitálového požadavku pro [Komerční banku](#).

Na základě vyhodnocení rizikového profilu [KB](#) ČNB schválilo Kolegium dohlížitelů Skupiny [Société Générale](#), koordinované Evropskou centrální bankou, na návrh ČNB kapitálový požadavek pro [KB](#) v pilíři 2 ve výši 11,9 %. Vyžaduje se plné krytí tohoto požadavku Tier 1 kapitálem. Rozhodnutí zůstane účinné až do doby stanovení nového požadavku, přičemž se předpokládá, že ověřování bude probíhat na roční bázi. Kolegium konstatovalo, že současné úroveň kapitálu a likvidity [Komerční banky](#) jsou přiměřené a dostatečně splňují stanovené požadavky.

Dále ČNB potvrdila dříve oznámenou sazbu kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika ve výši 2,5 % z celkového objemu rizikové expozice. Požadavek na udržování kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika považuje ČNB za aditivní k výše uvedenému požadavku stanovenému v rámci společného rozhodnutí (11,9 %), **celkový kapitálový požadavek dle pilíře 2 tedy činí 14,4 %.**

Skupina [KB](#) vykázala k 31. prosinci 2014 celkovou kapitálovou přiměřenost ve výši 16,4 %. Kapitál [KB](#) je tvořen pouze nejkvalitnějším jádrovým Tier 1 kapitálem, byla stejná i jádrová Tier 1 přiměřenost. Kapitálová pozice [KB](#) tak zůstává silná i ve světle nově zvýšeného požadavku regulátora na výši kapitálu, a nový kapitálový požadavek není důvodem pro změnu dříve oznámených plánovaných úrovní kapitálového poměru [KB](#) a výplaty dividend.

1. Charakteristika bankovního prostředí
2. Kapitálová přiměřenost a BASEL
3. **Pojištění vkladů**
4. Bankovní registry
5. Bankovní unie

3 Pojištění vkladů

- záruka určitého fondu, že klient bude, v případě neschopnosti banky, odškodněn dle stanovených pravidel z tohoto fondu,
- *funkce*: zabránit „runu“ na banku, ochrana vkladů, povinné pojištění,
- *nevýhody*: vyšší morální hazard, dostatečně neochraňuje před runem na banku.

Garanční systém finančního trhu

Zdroj: Garanční systém finančního trhu

- cílem je zajistit stabilní a silnou záchrannou finanční síť, která minimalizuje případné problémy finančních trhů jednotlivých zemí i celé Evropské Unie
- bude zajišťovat výplatu náhrad vkladů v případě, že by některá z bank, stavebních spořitelen či družstevních záložen byla označena Českou národní bankou za insolventní, nebo v případě, že by soud rozhodl o úpadku takové instituce
- vytváří finanční rezervy z příspěvků bank a poboček zahraničních bank, které jsou použity pro výplatu vkladů v případě krachu některé banky z důvodu její nesolventnosti,
- v ČR funguje pojištění vkladů od roku 1995,
- povinně pro všechny banky a pobočky zahraničních bank,

Vznik GSFT

- vznikl 1. 1. 2016 na platformě Fondu pojištění vkladů, Fond pojištění vkladů se k tomuto datu stal vnitřní jednotkou Garančního systému stejně jako nově vzniklý Fond pro řešení krize,
- od 1. ledna 2016 výši odvodů vypočítává a stanoví jednotlivým institucím Česká národní banka na základě vypočtené rizikové váhy,
- pravidla výpočtu jsou rozdílná pro Fond pojištění vkladů a Fond pro řešení krize,
- velikost odvodu je závislá na velikosti finanční instituce a jejím rizikovém profilu, který pak ovlivňuje výši rizikového koeficientu stanoveného regulátorem, tedy ČNB,
- příspěvky se platí jednou ročně.

Fond pojištění vkladů

- *pojištěno je*: veškeré pohledávky z vkladů včetně úroků vedených v Kč či cizích měnách,
- *pojištěno není*: vklady bank, zdravotní pojišťovny, státní fondy, směnky, cenné papíry, pohledávky,
- **pojištěný vklad: ve výši 100 % vkladu, maximálně však do výše ekvivalentu 100 tisíc EUR pro jednoho vkladatele u jedné banky,**

Platby do konce roku 2015

- *příspěvky od finančních institucí:*
 - ▣ banky: 0,04 % čtvrtletně z objemu pojištěných pohledávek a vkladů,
 - ▣ družstevní záložny: 0,08 % čtvrtletně z objemu pojištěných pohledávek a vkladů,
 - ▣ stavební spořitelny: 0,02 % čtvrtletně z objemu pojištěných pohledávek a vkladů.

Fond pro řešení krize

- možnost řešení problémových situací finančních institucí před jejich eskalací s cílem posílit stabilitu finančního sektoru, minimalizovat náklady a škody, a pokud možno eliminovat použití veřejných prostředků,
- slouží ke shromažďování finančních prostředků, které mohou být použity v případě ohrožení stability některé z finančních institucí, tak aby nebylo nutné ukončit její existenci a zahájit výplatu náhrad vkladů jejím klientům.

Milníky v historii FPV

- **duben 1995** zahájení činnosti kanceláře Fondu pojištění vkladů
- **1995** krach první banky od počátku existence Fondu (Česká banka, a.s.)
- **2002** rozšíření pojištění na vklady vedené v cizí měně a navýšení maximálního limitu ze 400 tis. Kč na 25 000 eur
- **2003** ČNB označila Union banku za insolventní
- **2003** poslední krach banky v historii České republiky (Plzeňská banka, a.s.)
- **2006** zapojení družstevních záložen do systémů pojištění vkladů
- **2008** zrušení 10% spoluúčasti klientů a navýšení maximálního limitu z 25 000 eur na 50 000 eur
- **2009** zahájení příprav přechodu na nový, zrychlený systém výplaty náhrad vkladů z dílny Evropské komise
- **2011** zvýšení limitu pojistného krytí na 100 000 €, zkrácení výplatní lhůty na 20 pracovních dní
- **2012** zahájena výplata náhrad vkladů UNIBON, spořitelního a úvěrního družstva
- **2012** ČNB schválila dluhopisový program FPV s dobou trvání 10 let a v nejvyšším objemu nesplacených dluhopisů vydaných v rámci dluhopisového programu 100 mld. Kč
- **2013** novými vyplácejícími bankami se staly Česká spořitelna, a.s. a GE Money Bank, a.s.
- **2013** zahájena výplata náhrad vkladů Úvěrního družstva PDW, Praha
- **2014** zahájena výplata náhrad vkladů Metropolitního spořitelního družstva v likvidaci

Náhrady vyplacené z Fondu pojištění vkladů do 31.12.2015 (v mil. Kč)

Pojištěná instituce	Vyplacená náhrada vkladu	Datum zahájení výplaty náhrad
Česká banka, a. s.*	948,61	11. 12. 1995
AB banka, a. s.	0,03	31. 1. 1996
První slezská banka, a. s.	217,48	15. 5. 1996
Podnikatelská banka, a. s.	1 073,54	17. 6. 1996
Realitbanka, a. s.	23,97	24. 7. 1996
Velkomoravská banka, a. s.	1 006,09	29. 7. 1996
Kreditní banka Plzeň, a. s.	580,30	23. 9. 1996
Pragobanka, a. s.**	414,13	1. 12. 1998
Universal banka, a. s.**	2 299,75	17. 5. 1999
Moravia banka, a. s.**	6 394,69	11. 10. 1999
Union banka, a. s.	12 366,79	17. 5. 2003
Plzeňská banka, a. s.	135,70	7. 6. 2003
Vojenská družstevní záložna	68,34	30. 5. 2011
UNIBON, spořitelní a úvěrní družstvo	1 805,96	23. 7. 2012
Úvěrní družstvo PDW, Praha	17,60	11. 3. 2013
Metropolitní spořitelní družstvo	12 005,00	27. 1. 2014
WPB Capital, spořitelní družstvo	2 747,43	14. 10. 2014
CELKEM	42 105,41	

1. Charakteristika bankovního prostředí
2. Kapitálová přiměřenost a BASEL
3. Pojištění vkladů
4. **Bankovní registry**
5. Bankovní unie

4 Bankovní registr

- v ČR „Centrální registr úvěrů“ – informační systém, který soustřeďuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob,
- nejsou evidovány spotřebitelské úvěry FO, finanční úřady, nebankovní finan. instituce, leasingové společnosti,
- účastníkem jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank působící v ČR,
- garantem je ČNB,
- měsíční aktualizace, záznamy uchovávány 10 let.

Zdroj: fr.depositphotos.com

- registr pro FO „*Bankovní registr clientských informací*“
- databáze informací o klientech, kteří si půjčili peníze od finanční instituce; je zobrazena jejich platební kázeň (obsahuje pozitivní i negativní informace) – úvěry, kreditní karty,
- garantem je CBCB (Czech Banking Credit Bureau, a.s.),
- záznamy uchovávány 4 roky, měsíční aktualizace.
- *Nebankovní registr clientských informací* – informace o FO i PO u věřitelských subjektů (leasingové a úvěrové společnosti)

1. Charakteristika bankovního prostředí
2. Kapitálová přiměřenost a BASEL
3. Pojištění vkladů
4. Bankovní registry
5. **Bankovní unie**

Bankovní unie

- je systém bankovního dohledu a řešení krizí bank na úrovni EU, fungující na základě celoevropských pravidel,
- *cíl*: zajistit bezpečnost a spolehlivost bankovního sektoru v eurozóně i v celé EU a zabezpečit, aby se úpadek bank, které nejsou životaschopné, řešil bez nutnosti využít peníze daňových poplatníků a s minimálním dopadem na reálnou ekonomiku,
- *členové*: všechny země eurozóny a ty členské státy EU, které se pro účast rozhodnou (ČR zatím není členem).

4 pilíře bankovní unie

1. jednotný Evropský bankovní dohled (v rámci ECB),
2. společný systém Evropského pojištění vkladů
3. Společný Evropský systém (fondy) pro restrukturalizaci bankovního sektoru
4. Společná pravidla stanovená EBA (Single Rule Book)

Mnoho navrhovaných i realizovaných opatření jde proti ekonomické teorii regulace známé dávno před finanční krizí

G. Benston, G. Kaufman: The Appropriate Role of Bank Regulation. *The Economic Journal*, **May 1996**, s. 688-697

Podle této teorie je základní rozlišení regulatorních opatření podle toho, zda **SNIŽUJÍ** nebo naopak **ZVYŠUJÍ MORÁLNÍ HAZARD**

ZVYŠUJÍCÍ

- Rozšiřování pojištění vkladů
- „Bankovní daně“ bez jakéhokoliv vztahu k rizikům
- Vytváření dodatečných fondů určených k řešení budoucích problémů bank

SNIŽUJÍCÍ

- Kapitálové požadavky zohledňující riziko
- Podmínky týkající se likvidity

BILANCE BANKY, VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

-
1. **Bilance banky**
 2. Struktura rozvahových aktiv
 3. Struktura rozvahových pasiv
 4. Vykazování derivátů
 5. Výkaz zisků a ztrát

1 Podstata bilance banky

- zahrnuje rozvahu a podrozvahu,
- *rozvaha* – obsahuje aktuální aktiva a pasiva,
- *podrozvaha* – zahrnuje aktiva a pasiva budoucí.

Rozvaha

- informace o struktuře majetku daného ekonomického subjektu a způsobu financování tohoto majetku (zdrojů financování),
- *aktiva* – levá strana bilance (majetek),
- *pasiva* – pravá strana bilance (cizí i vlastní zdroje)
- celková aktiva = celková pasiva
celková aktiva = závazky + kapitál
- *bankovní operace*: aktivní, pasivní, neutrální

Struktura bilance banky

Zdroj: autor

Aktiva

Pasiva

1.	Pokladní hotovost a vklady u CB	1.	Závazku vůči bankám a dr. záložnám
2.	Státní bezkupónové dluhopisy	2.	Závazky vůči klientům
3.	Pohledávky za bankami a družstevními záložnami	3.	Závazky z dluhových CP
4.	Pohledávky za klienty	4.	Ostatní pasiva
5.	Dluhové cenné papíry	5.	Výnosy a výdaje příštích období
6.	Akcie, podílové listy a ostatní podíly	6.	Rezervy
7.	Účasti s podstatným vlivem	7.	Podřízené závazky
8.	Účasti s rozhodujícím vlivem	8.	Základní kapitál
9.	Dlouhodobý nehmotný majetek	9.	Emisní ážio
10.	Dlouhodobý hmotný majetek	10.	Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku
11.	Ostatní aktiva	11.	Rezervní fond na nové ocenění
12.	Pohledávky za upsaný ZK	12.	Kapitálové fondy
13.	Náklady a příjmy příštích období	13.	Oceňovací rozdíly
		14.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích let
		15.	Zisk nebo ztráta za účetní období

Aktiva celkem

Pasiva celkem

Podrozvahová aktiva**Podrozvahová pasiva**

	Poskytnuté přísliby a záruky	1. Přijaté přísliby a záruky
2.	Poskytnuté zástavy	2. Přijaté zástavy
3.	Pohledávky ze spotových operací	3. Závazky ze spotových operací
4.	Pohledávky z termín.operací	4. Závazky z termínových operací
5.	Pohledávky z opcí	5. Závazky z opcí
6.	Odepsané pohledávky	6. Hodnoty převzaté do úschovy, do správy a k uložení
7.	Hodnoty předané do úschovy, do správy a k uložení	7. Hodnoty převzaté k obhospodař.
8.	Hodnoty předané k obhospodařování	

Podrozvahová aktiva celkem**Podrozvahová pasiva celkem**

1. Bilance banky
2. **Struktura rozvahových aktiv**
3. Struktura rozvahových pasiv
4. Vykazování derivátů
5. Výkaz zisků a ztrát

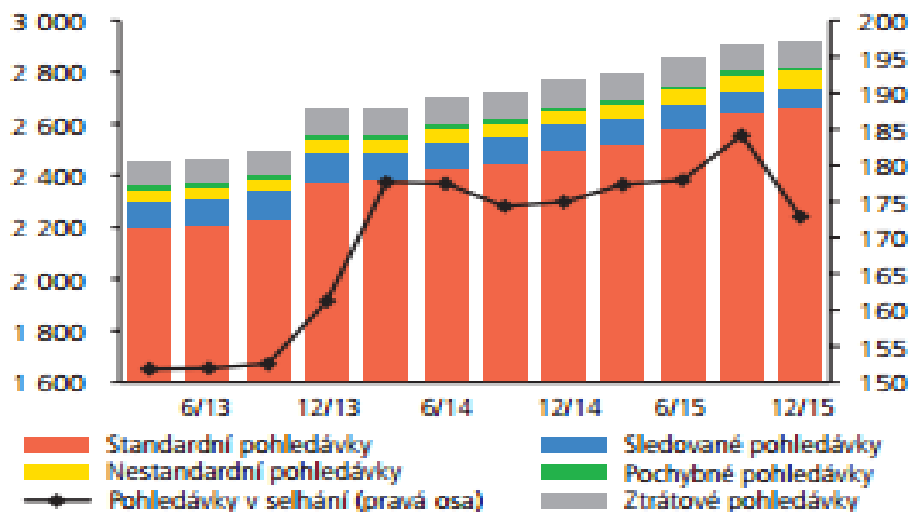
2 Struktura rozvahových aktiv

- *pokladní hotovost a vklady u CB* – hotovostní peníze včetně cizích bankovek,
- *pohledávky za bankami a družstevními záložnami*- veškeré formy neseuritizovaných pohledávek (např. úvěr. obchody na peněžním trhu),
- *pohledávky za klienty* – pohledávky za tuzemskými i zahr. nebankovními subjekty vyplývající z finanční činnosti,
 - ▣ posuzování pohledávek:
 - standardní (splatnost není déle než 30 dnů),
 - sledované (není po splatnosti déle než 90 dnů),
 - nestandardní (není po splatnosti déle než 180 dnů),
 - pochybné (není po splatnosti déle než 360 dnů),
 - ztrátové (po splatnosti déle než 360 dní).

- *dluhové cenné papíry* – CP, které mají dluhovou podstatu,
- *akcie, podílové listy a ost. podíly* – CP majetkové povahy,
- *účasti* – akcie, zatimní listy, poukázky na akcie a ostatní podíly v jiných než a.s.,
- *dlouhodobý nehmotný majetek* – zřizovací výdaje, software, goodwill atd.,
- *dlouhodobý hmotný majetek* – pozemky, budovy, stavby, dopravní prostředky atd.,
- *ostatní aktiva* – ostatní pohled. ke třetím osobám, odloženou daň. pohledávku, zlato, drahé kovy atd.,
- *pohled. z upsaného ZK* – nezaplacenou část upsaného a splatného ZK,
- *náklady příštích období* – odráží se zde časové rozlišení některých případů.

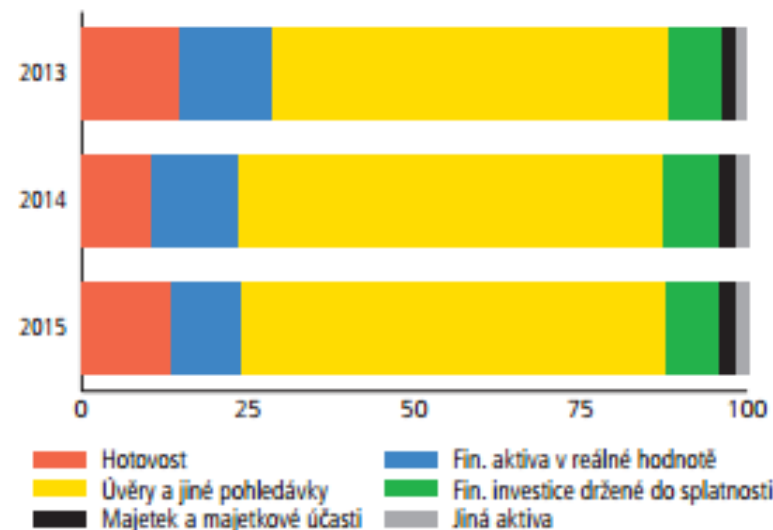
KATEGORIZACE POHLEDÁVEK ZA KLIETY

(v mld. Kč, stav ke konci období)

STRUKTURA AKTIV BANKOVNÍHO SEKTORU

(v %, stav ke konci období)

Pramen:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2015_cz.pdf

-
1. Bilance banky
 2. Struktura rozvahových aktiv
 3. **Struktura rozvahových pasiv**
 4. Vykazování derivátů
 5. Výkaz zisků a ztrát

3 Struktura rozvahových pasiv

- *cizí zdroje* – časově omezené použití na úvěrovém principu od věřitelů,
- *vlastní zdroje* – vklad akcionářů banky, nerozdělený zisk,
- pro banky je typický vysoký podíl cizích zdrojů v pasivech.

- *závazky vůči bankám a družst. záložnám* – veškeré neseuritizované závazky banky vyplývající z obchodů s CB, jinými bankami a družst. záložnami,
- *závazky vůči klientům* – nepodřízené závazky banky vůči nebankovním subjektům (BÚ, úsporné vklady, termínov. vklady, vkladové listy a certifikáty, přijaté úvěry),
- *závazky z dluhových CP* – záv. z emitovaných nepodřízených dluhových CP a záv. vyplývající z krátkých prodejů dluhových CP (emitované neobchodovatelné CP, emit. bezkupónové a kupónové dluhopisy, HZL, podřízené dluhopisy),
- *ostatní pasiva* – záv. z krátkých prodejů akcií a podílových listů.

- *výnosy a výdaje příštích období* – případy časového rozlišení, které lze považovat za závazky,
- *rezervy a opravné položky* – slouží bance ke krytí ztrát vyplívajících z jejích obchodů,
 - ▣ *opravné položky* – vyjadřují pokles hodnoty určitého aktiva
 - ▣ *rezervy* – slouží k pokrytí ztrát vyplývajících z povinnosti provést určité jednostranné plnění,
 - ▣ *tiché rezervy* – nejsou v rozvaze přímo uvedeny, neslouží ke krytí určitých ztrát
- *podřízené závazky (podřízený dluh)* – záv. banky, u kterých je smluvně dohodnuto, že v případě likvidace, konkurzu ... banky budou splaceny až po úplném uspokojení všech ostatních pohledávek.

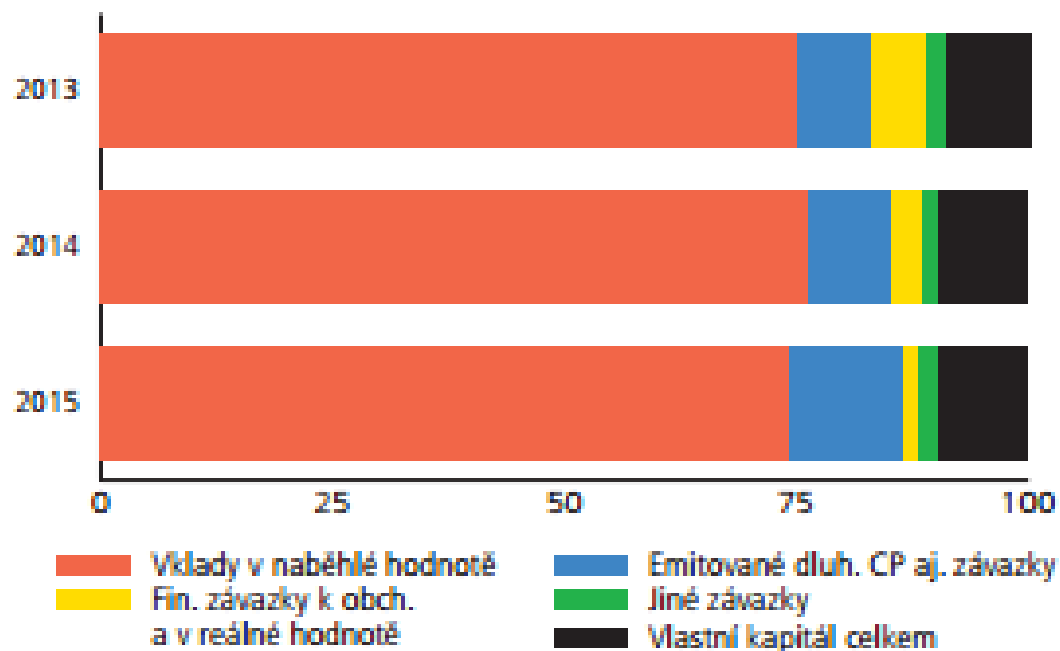
- *základní kapitál* – v peněžním vyjádření souhrn hodnot kapitálových vkladů vložených akcionáři dané banky,
- *emisní ážio* – ážio vztahující se k základnímu kapitálu,
- *rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku* – slouží ke krytí neočekávaných ztrát banky,
- *kapitálové fondy* – banka je vytváří v průběhu své činnosti z jiného zdroje než čistého zisku banky,
- *oceňovací rozdíly* – změny v ocenění v případech, kdy se nepromítá přímo do výsledku (zisku či ztráty),
- *zisk a ztráta* – hospodářský výsledek.

Zdroj: bolshevik.info

STRUKTURA PASIV BANKOVNÍHO SEKTORU

(v %, stav ke konci období)

Pramen:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_do_hledu/download/dnft_2015_cz.pdf

2.3 Podrozvaha banky

- různorodá struktura jednotlivých položek, která se liší věcnou podstatou i způsobem oceňování.

- *poskytnuté a přijaté přísliby a záruky – obchody spojené s potenciálním jednostranným plněním (z příslibů a úvěrů, ze záruk a ručení, směnek, akreditivů),*
- *poskytnuté a přijaté zástavy – veškeré druhy zástav, které banka poskytla (přijala),*
- *pohledávky a závazky ze spotových operací*
- *pohledávky a závazky z pevných termín. operací – pohl. a záv., které vyplývají z pevných termínovaných operací,*
- *pohled. a záv. z opcí – vznikají v důsledku koupě či prodeje opcí či jiných opčních instrumentů,*
- *hodnoty předané a převzaté do úschovy – finanční nástroje, kt. banky předala (převzala) do úschovy, správy či uložení,*
- *hodnoty předané a převzaté k obhospodařování – finanční nástroje, kt. banka předala (převzala) k obhospodařování,*
- *odepsané pohledávky – odepsané pohledávky, které jsou předmětem dalšího sledování, upomínání, vymáhání.*

-
1. Bilance banky
 2. Struktura rozvahových aktiv
 3. Struktura rozvahových pasiv
 4. **Vykazování derivátů**
 5. Výkaz zisků a ztrát

4 Vykazování derivátů

- objevují se jak v aktivech, tak pasivech a současně i v rozvaze a podrozvaze,
- *derivát* = finanční nástroj, jehož reálná hodnota se mění v závislosti na změně, nevyžaduje počáteční čistou investici, je smluven a vyrovnán k budoucímu datu,
- bankovní sektor vykazuje, s ohledem na pravidla účtování a vykazování, asi 21 % derivátů vedených jako zajišťovacích a zbytek (79 %) připadá na deriváty k obchodování.

- Při rozboru derivátů v účetnictví bank je třeba respektovat specifika bankovního účetnictví (zejména regulace ze strany centrální banky), rozdílnou účtovou osnovu a velký význam podrozvahy a analytických účtů.
- Deriváty se účtují na podrozvahových i rozvahových účtech od okamžiku jejich sjednání do okamžiku posledního vypořádání, resp. ukončení, uplatnění, prodeje nebo zpětného nákupu.
- Na podrozvahových účtech se zachycují v hodnotě podkladového nástroje a pravidelně se přeceňují.

1. Bilance banky
2. Struktura rozvahových aktiv
3. Struktura rozvahových pasiv
4. Vykazování derivátů
5. **Výkaz zisků a ztrát**

5 Výkaz zisku a ztrát

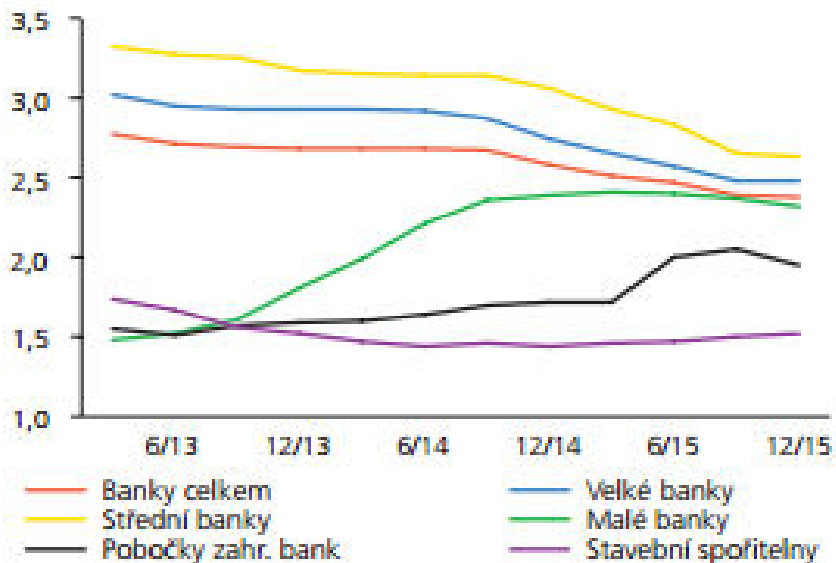
- ukazuje náklady a výnosy, resp. hospodaření banky za určité období,
- *horizontální uspořádání* – vyvažující položkou je zisk (ztráta),
- *vertikální uspořádání* – postupná sumarizace jednotlivých výnosů, od kterých se odečítají náklady a výslednou položkou je zisk (ztráta).

Výkaz zisků a ztrát

1. Výnosy z úroků a podobné výnosy
2. Náklady úroků a podobné výnosy
3. Výnosy z akcií a poplatků
4. Výnosy z poplatků a provizí
5. Náklady na poplatky a provize
6. Zisk nebo ztráta z finančních operací
7. Ostatní provozní výnosy
8. Ostatní provozní náklady
9. Správní náklady
10. Rozpuštění rezerv a oprav. položek k DHM a DNM
11. Odpisy, tvorba a použití rezerv a oprav. položek k DHM a DNM
12. Rozpuštění oprav. položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z dříve odepsaných pohledávek
13. Odpisy, tvorba a použití oprav. položek a rezerv k pohledávkám a zárukám
14. Rozpuštění oprav. položek k účastem s rozhodujícím podstatným vlivem
15. Ztráty z převodu účastí s rozhodujícím a podstatným vlivem
16. Rozpuštění ostatních rezerv
17. Tvorba a použití ostatních rezerv
18. Podíl na ziscích nebo ztráta účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem
19. Zisk nebo ztráta za účetní období z běžné činnosti před zdaněním
20. Mimořádné výnosy
21. Mimořádné náklady
22. Zisk nebo ztráta za účetní období z mimořádné činnosti před zdaněním
23. Daň z příjmu
24. Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění

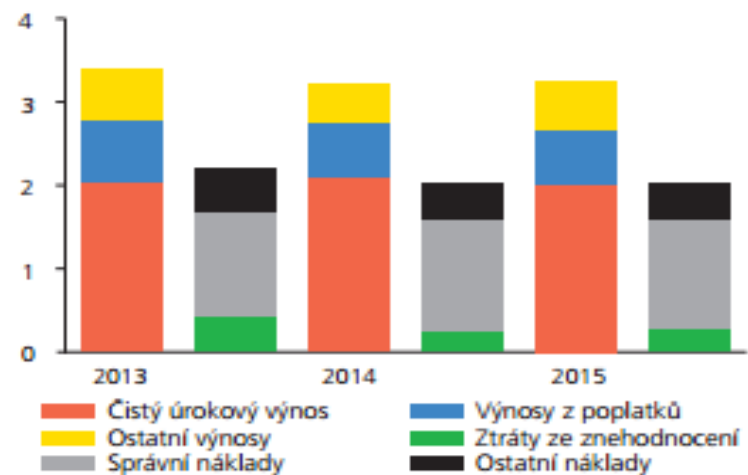
ČISTÁ ÚROKOVÁ MARŽE (ROČNÍ)

(v p. b.)

STRUKTURA VÝNOSŮ A NÁKLADŮ

(v % aktiv)

Pramen:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2015_cz.pdf

Ukazatelé výkonnosti banky

54

Klíčové údaje skupiny ČSOB		2012	2013	2014	2015
Ziskovost	Čistý zisk (mld. Kč)	15,3	13,7	13,6	14,0
	Ukazatel ROE	22,8 %	18,2 %	16,4 %	16,4 %
Likvidita	Ukazatel úvěry / vklady	75,2 %	75,9 %	76,4 %	79,9 %
	Ukazatel čistého stabilního financování	133,2 %	135,7 %	135,9 %	135,9 %
Kapitál	Ukazatel kapitálu Tier 1	13,0 % ¹	15,6 % ¹	17,2 % ²	19,1 % ²
Ztráty ze znehodnocení	Ukazatel nákladů na úvěrové riziko	0,31 %	0,25 %	0,18 %	0,18 %
Nákladová efektivita	Ukazatel náklady / výnosy	45,9 %	47,5 %	47,6 %	48,2 %

Zdroj: ČSOB (2016). Výsledky za rok / 4. čtvrtletí 2015 Skupiny ČSOB - Divize Česká republika

Ukazatelé výkonnosti banky (výpočet)

55

Ukazatel	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014	31. 12. 2015
Čistá úroková marže (Ytd., anualizováno, %)	(3,21)	3,20 (3,00)	3,17	3,01
Náklady / výnosy (%)	45,9	47,5 (47,1)	47,6	48,2
RoE (Ytd., %)	22,8	18,2	16,4	16,4
RoA (Ytd., %)	1,63	1,42	1,40	1,49
RoAC, Divize Česká republika (Ytd., %)	35,1	40,0 (35,2)	36,7	36,8
Ukazatel nákladů na úvěrové riziko (CCR, %, anualizováno)	0,31	0,25	0,18	0,18
Podíl úvěrů po splatnosti (%)	(4,79)	4,65 (4,39)	4,07	3,64
Ukazatel krytí NPL (%)	(50,5)	50,4 (49,7)	53,4	53,2
Ukazatel kapitálu (Core) Tier 1 (%)	13,0 ¹	15,6 ¹	17,2 ²	19,1 ²
Ukazatel kapitálové přiměřenosti (%)	15,2 ¹	15,6 ¹	17,5 ²	19,4 ²
Ukazatel solventnosti - ČSOB Pojišťovna (Solvency I, %)	224	217	214	197
Pákový poměr (Basel III, %)	4,73	5,46	5,15	5,25
Ukazatel čistého stabilního financování (NSFR, Basel III, %)	133,2	135,7	135,9	135,9
Ukazatel likvidního krytí (Basel III, %)	336,1	225,6	348,4	163,4
Úvěry / vklady (%)	(75,2)	75,9 (77,0)	76,4	79,9

Rok 2012 nebyl přepočítán dle metodologických změn (ČMSS & výpočet čisté úrokové marže), rok 2013 byl přepočítán. Údaje v závorkách jsou před přepočítáním. Ukazatel krytí úvěrů po splatnosti byl zpětně přepočítán od roku 2012, aby zohlednil změnu v klasifikaci úvěrů po splatnosti.

¹ Dle Basel II, ² Dle Basel III.

Zdroj: ČSOB (2016). Výsledky za rok / 4. čtvrtletí 2015 Skupiny ČSOB - Divize Česká republika

Ukazatelé výkonnosti banky (pojmy)

56

NIM (čistá úroková marže)	Čistý úrokový výnos / průměrná aktiva nesoucí úrok (po vyloučení repo operací), od začátku čtvrtletí (Qtd.) / od začátku roku (Ytd.), anualizováno.
C/I (podíl náklady / výnosy)	Provozní náklady / provozní výnosy, od začátku roku.
RoA (rentabilita aktiv)	Čistý zisk za rok / průměr celkových aktiv, od začátku roku, anualizováno.
RoE (rentabilita vlastního kapitálu)	Čistý zisk za rok / průměr celkového vlastního kapitálu, od začátku roku, anualizováno.
RoAC (rentabilita alokovaného kapitálu)	Výsledek po zdanění (včetně minoritních podílů) skupiny ČSOB, upraveno o alokovaný kapitál místo vlastní kapitál / průměrný alokovaný kapitál na skupinu ČSOB (metodologie skupiny KBC).
Kombinovaný ukazatel	Podle metodologie KBC.
Ukazatel nákladů na úvěrové riziko (CCR)	Celkové náklady na úvěrové riziko / průměrné celkové portfolio poskytnutých úvěrů (úvěry, instrumenty nahrazující úvěry a vyčerpané úvěrové rámce - tj. záruky) a nestátní dluhopisy v bankovní knize; od začátku roku, anualizováno.
Ukazatel úvěrů po splatnosti (NPL)	Celkový zůstatek úvěrů po splatnosti (ČNB metodologie) / úvěrové portfolio.
Ukazatel krytí NPL	Rezervy na úvěry a pohledávky / úvěry po splatnosti 90 a více dní (ČNB metodologie).
Ukazatel kapitálu (Core) Tier 1 Ukazatel kapitálové přiměřenosti	Dle metodiky ČNB – dle Basel II (od 1. července 2007 do 31. prosince 2013), dle Basel III (od 1. ledna 2014).
Ukazatel solventnosti	Dle metodiky ČNB – dle Solvency I, po očekávané výplatě dividend.
Poměr úvěry / vklady	Úvěrové portfolio / primární vklady.
Ukazatel čistého stabilního financování (NSFR)	Dostupné stabilní zdroje (kapitál a cizí pasiva, která lze považovat ze spolehlivé zdroje financování po dobu jednoho roku za podmínek déletrvající zátěže) / objem stabilních zdrojů, které daná instituce potřebuje v závislosti na typu svých aktiv, na výši svých mimobilančních expozic a na aktivitách, které provádí (podle Basel III).
Pákový poměr (Leverage ratio)	Tier 1 kapitál / neriziková hodnota aktiv (podle Basel III).
Ukazatel likvidního krytí	Vysoce kvalitní, likvidní aktiva (nezatížená a směnitelná za hotovost) / potřeba likvidity (výdaje – příjmy) pro období 30 dní podle daného zátěžového scénáře (podle Basel III).

Zdroj: ČSOB (2016). Výsledky za rok / 4. čtvrtletí 2015 Skupiny ČSOB - Divize Česká republika

Příklad struktury aktiv banky (IFRS)

57

(mil. Kč)	31/12 2014	31/12 2015	Ytd. změna	
Pokladní hotovost a pohledávky vůči centrálním bankám	72 076	117 287	+63%	Nárůst v důsledku reklasifikace krátkodobého úvěru (overnight loan) s ČNB.
Finanční aktiva k obchodování	50 626	29 494	-42%	
Finanční aktiva vykazovaná v reálné hodnotě do Z/Z	3 327	15	-100%	
Realizovatelná finanční aktiva	56 121	59 961	+7%	
Úvěry a pohledávky - netto	506 635	579 448	+14%	
<i>Úvěry a pohledávky (úvěrové instituce - brutto)</i>	49 779	86 047	+73%	Nárůst díky reverzním repo operacím s ČNB.
<i>Úvěry a pohledávky (bez úvěrových institucí - brutto)</i>	468 054	504 360	+8%	
<i>Opravné položky na ztráty z úvěrů</i>	-11 198	-10 959	-2%	
Finanční investice držené do splatnosti	144 074	136 433	-5%	
Přecenění na reálnou hodnotu u portfoliově zajišťovacích obchodů	1 654	957	-42%	
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	13 967	11 900	-15%	
Pohledávky ze splatné daně	69	96	+39%	
Pohledávky z odložené daně	100	152	+52%	
Investice v přidružených společnostech	4 992	4 970	0%	
Investice do nemovitostí	284	0	-100%	
Pozemky, budovy a zařízení	6 796	7 662	+13%	
Goodwill a jiná nehmotná aktiva	2 913	5 323	+83%	Nárůst způsobený IT insourcinglem.
Aktiva určená k prodeji	515	363	-30%	
Ostatní aktiva	1 490	2 264	+52%	
Aktiva celkem	865 639	956 325	+10%	

Zdroj: ČSOB (2016). Výsledky za rok / 4. čtvrtletí 2015 Skupiny ČSOB - Divize Česká republika

Příklad rozdělení CP v aktivech banky

58

Konsolidovaný výkaz o finanční situaci

(zkrácený)

	2014 (mil. Kč)	2013 ¹⁾ (mil. Kč)
Finanční aktiva k obchodování ²⁾	50 626	204 729
Realizovatelná finanční aktiva	56 121	75 843
Finanční investice držené do splatnosti	144 074	150 944
Finanční aktiva vykazovaná v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	3 327	7 467
Úvěry a pohledávky	506 635	475 543
Aktiva celkem	865 639	962 954

Příklad struktury pasiv banky (IFRS)

59

(mil. Kč)	31/12 2014	31/12 2015	Ytd. změna	
Finanční závazky k obchodování	69 624	29 970	-57%	Pokles kvůli reklasifikaci repo operací a transakcí na peněžním trhu do Závazků (více v poznámce).
Finanční závazky v zůstatkové hodnotě	686 136	812 205	+18%	
<i>Závazky k centrálním bankám</i>	0	0	0%	
<i>Závazky k úvěrovým institucím</i>	59 065	23 786	-60%	
<i>Závazky k ostatním klientům</i>	599 142	621 927	+4%	
<i>Vydané dluhové cenné papíry</i>	27 929	166 492	>+100%	Nárůst kvůli záměně mezibankovních vkladů za směnky.
<i>Podřízené závazky</i>	0	0	0%	
Přecenění na reálnou hodnotu u portfoliově zajišťovacích obchodů	5 145	4 062	-21%	
Zajišťovací deriváty se zápornou reálnou hodnotou	11 987	10 774	-10%	
Závazky ze splatné daně	196	170	-13%	
Závazky z odložené daně	2 280	2 162	-5%	
Rezervy	736	536	-27%	
Ostatní závazky	3 955	5 727	+45%	
Závazky celkem	780 059	865 606	+11%	
Základní kapitál	5 855	5 855	0%	Nárůst díky navýšení kapitálu.
Emisní ážio	15 509	20 929	+35%	
Zákonný rezervní fond	18 687	18 687	0%	
Nerozdělený zisk	38 397	38 517	0%	
Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv	3 732	3 944	+6%	
Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků	3 192	2 609	-18%	
Oceňovací rozdíly z přepočtu zahraničních měn	0	0	0%	
Vlastní kapitál náležící akcionářům Banky	85 372	90 541	+6%	
Menšinové podíly	208	178	-14%	
Vlastní kapitál celkem	85 580	90 719	+6%	
Závazky a vlastní kapitál celkem	865 639	956 325	+10%	

Poznámka: ČSOB přehodnotila řízení některých pasiv. Výsledkem toho je, že repo operace a transakce na peněžním trhu, které byly původně vykazovány v řádku „Finanční závazky k obchodování“ do 4Q 2014, jsou od 1Q 2015 nově zahrnuty do řádku „Finanční závazky v zůstatkové hodnotě“ (Závazky k ostatním klientům). Rozvaha za rok 2014 nebyla podle těchto změn přepočítána.

Příklad struktury reg. kapitálu banky

60

Konsolidováno, mil. Kč

31. 12. 2014

31. 12. 2015

Celkový regulatorní kapitál	60 853	68 138
- Tier 1 kapitál	60 104	67 036
- Tier 2 kapitál	749	1 102
- Odčitatelné položky od Tier 1 a Tier 2	-	-
Kapitálový požadavek celkem	27 894	28 137
- Úvěrové riziko	21 959	22 394
- Tržní riziko	1 364	1 220
- Operační riziko	4 571	4 523
Celková RWA	348 670	351 718
Ukazatel kapitálu (Core) Tier 1	17,2 %	19,1 %
Ukazatel kapitálové přiměřenosti	17,5 %	19,4 %

Meziroční nárůst Tier 1 kapitálu je výsledkem následujících faktorů:
 (+) zvýšení kapitálu
 (+) zahrnutí oceňovacích rozdílů z realizovaných finančních aktiv od roku 2015
 (-) insourcing IT (vliv goodwillu a nehmotných aktiv)

Meziroční nárůst úvěrového rizika byl ovlivněn následujícími faktory:
 (+) vyšší úvěrové portfolio
 (-) nižší rizikovitost portfolia
 (-) lepší kvalita dat

Poznámky:

RWA (rizikově vážená aktiva) = kapitálový požadavek celkem / 0,08

Tier 1 kapitál = základní kapitál + emisní ážio + zákonný rezervní fond + nerozdělený zisk – goodwill – nehmotná aktiva

Tier 2 kapitál = podřízený dluh vážený regulatorním koeficientem + přebytek v krytí očekávaných úvěrových ztrát

Celkový regulatorní kapitál = Tier 1 + Tier 2 – odčitatelné položky

Tier 1 ratio = (Tier 1 kapitál – 0,5 * odčitatelné položky) / (kapitálový požadavek celkem / 0,08)

Zdroj: ČSOB (2016). Výsledky za rok / 4. čtvrtletí 2015 Skupiny ČSOB- Divize Česká republika

Příklad VZZ (IFRS)

61

(mil. Kč)	4Q 2014	3Q 2015	4Q 2015	Y/Y	Q/Q	FY 2014	FY 2015	Y/Y
Úrokové výnosy	6 537	6 245	6 258	-4%	0%	26 841	25 580	-5%
Úrokové náklady	-902	-603	-753	-17%	+25%	-3 969	-3 277	-17%
Čistý úrokový výnos	5 635	5 642	5 505	-2%	-2%	22 872	22 303	-2%
Čistý výnos z poplatků a provizí	1 578	1 563	1 644	+4%	+5%	5 979	6 391	+7%
Čistý zisk z finančních nástrojů vykazovaný FVPL ¹	527	695	693	+31%	0%	1 700	2 652	+56%
Ostatní provozní zisk ²	212	197	238	+12%	+21%	892	1 196	+34%
Provozní výnosy	7 952	8 097	8 080	+2%	0%	31 443	32 542	+3%
Náklady na zaměstnance	-1 742	-1 699	-1 769	+2%	+4%	-6 880	-7 007	+2%
Všeobecné správní náklady	-2 015	-1 637	-2 292	+14%	+40%	-7 416	-8 063	+9%
Odpisy a amortizace	-171	-157	-154	-10%	-2%	-685	-617	-10%
Provozní náklady	-3 928	-3 493	-4 215	+7%	+21%	-14 981	-15 687	+5%
Ztráty ze znehodnocení	-508	-128	-473	-7%	>+100%	-975	-1 081	+11%
ztráty ze znehodnocení úvěrů a pohledávek	-449	-128	-373	-17%	>+100%	-927	-984	+6%
znehodnocení realizovatelných finančních aktiv	0	0	-24	n/a	n/a	0	-24	n/a
znehodnocení goodwillu	0	0	-66	n/a	n/a	0	-66	n/a
znehodnocení ostatních aktiv	-59	0	-10	-83%	n/a	-48	-7	-85%
Podíl na zisku přidružených společností	155	163	127	-18%	-22%	691	687	-1%
Zisk před zdaněním	3 671	4 639	3 519	-4%	-24%	16 178	16 461	+2%
Daň z příjmu	-593	-752	-483	-19%	-36%	-2 557	-2 472	-3%
Zisk za účetní období	3 078	3 887	3 036	-1%	-22%	13 621	13 989	+3%
Náležící:								
Vlastníkům mateřské společnosti	3 064	3 906	3 037	-1%	-22%	13 604	14 010	+3%
Menšinovým podílníkům	14	-19	-1	n/a	-95%	17	-21	n/a

¹ FVPL = At fair value through profit and loss (v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty)

² Ostatní provozní zisk = čistý zisk z realizovatelných fin. aktiv, výnosy z dividend, čisté ostatní výnosy

Příklad VZZ – podle segmentů

62

Informace o segmentech podle kategorie klientů za rok 2014

(mil. Kč)	Retailové bankovnictví	Malé a střední podniky / Korporátní bankovnictví	Finanční trhy	Centrála Skupiny	Celkem
Výkaz zisku a ztráty					
Čistý úrokový výnos	7 810	6 727	404	1 838	16 779
Čistý výnos z poplatků a provizí	3 019	1 938	238	-19	5 176
Výnosy z dividend	0	0	0	4 224	4 224
Čistý zisk / ztráta z finančních nástrojů vykazovaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	554	1 352	287	-779	1 414
Čistý zisk z realizovatelných finančních aktiv	0	0	0	214	214
Čisté ostatní výnosy	33	-3	0	616	646
Provozní výnosy	11 416	10 014	929	6 094	28 453
<i>z toho:</i>					
<i>Externí provozní výnosy</i>	<i>4 416</i>	<i>8 518</i>	<i>929</i>	<i>14 590</i>	<i>28 453</i>
<i>Interní provozní výnosy</i>	<i>7 000</i>	<i>1 496</i>	<i>0</i>	<i>-8 496</i>	<i>0</i>
Odpisy a amortizace	-37	-1	0	-321	-359
Ostatní provozní náklady	-8 045	-3 898	-360	-641	-12 944
Provozní náklady	-8 082	-3 899	-360	-962	-13 303
Ztráty ze znehodnocení – tvorba	-503	-1 232	0	-100	-1 835
Ztráty ze znehodnocení – rozpuštění	259	773	0	498	1 530
Zisk před zdaněním	3 090	5 656	569	5 530	14 845
Daň z příjmu	-588	-1 074	-108	133	-1 637
Zisk segmentu	2 502	4 582	461	5 663	13 208

Doporučená literatura

Zdroj: edu.xunta.gal

Kapitola II (Základní principy bankovníctví)

Zdroj: autor